

Brons op het wereldkampioenschap voor Biologie

De Internationale Biologie Olympiade ging dit jaar door van 12 tot 19 juli aan de Universiteit in Århus, Denemarken. De competitie, die bestaat uit theoretische en praktische toetsen biologie, is bedoeld voor jongeren van de 3^{de} graad van het secundair onderwijs. 61 landen, verspreid over alle continenten, namen deel. Iedere nationale delegatie bestaat uit vier deelnemers, die laureaat zijn van de preselecties in hun land, naast enkele begeleiders. Deze leraren of professoren biologie vormen de jury en hebben als taak de toetsen voor en na de competitie te evalueren en de vragen te vertalen uit het Engels naar de taal van hun laureaten.

Aan de eerste selectieronde van de Vlaamse Biologie Olympiade namen 2260 leerlingen, uit 220 scholen deel. Brendan Saux van het Koninklijk Atheneum 2 te Oostende en Arne Devriese van het Sint-Pieterscollege te Leuven bleven na de drie preselecties als beste laureaten over. Samen met Florence Leclercq en Caroline Labye, beide van het Sint Hadelincollege te Visé, mochten zij de kleuren van ons landje in Århus verdedigen.

Nobele intenties

Het promoten van wetenschappen is onlosmakelijk verbonden aan het opzet van deze internationale olympiades. Jongeren van dezelfde leeftijd, die dezelfde passie delen, met elkaar in contact brengen is een unieke kans om hun wereldbeeld te verruimen en om respect voor andere culturen bij te brengen. De internationale vriendenkring die de deelnemers tijdens de culturele activiteiten opbouwen, zal tevens hun toekomstige wetenschappelijke carrière ten goede komen.

Immense uitdaging

De toetsen zijn bedoeld voor de wereldtop. De lat ligt hoog en de verwachte vaardigheden en inzichten zijn zo veeleisend dat dit het peil van ons algemeen secundair onderwijs ver overstijgt. Onze deelnemers, die dan wel tot het kruim van onze toekomstige wetenschappers behoren, moeten met hun twee uur biologie per week, het opnemen tegen deelnemers uit wetenschaps-scholen waarvan de leerlingen soms tot 10 uur biologie per week krijgen. Een haast onmogelijke opdracht waarbij men soms de indruk krijgt dat men 'amateurs' uit het algemeen secundair onderwijs vergelijkt met 'professionelen' uit het wetenschapsonderwijs. De gouden medailles zijn een onderonsje voor deze laatsten, waarbij vooral Azië en de Verenigde Staten aan bod komen. Binnen deze context leveren onze laureaten prachtige resultaten af. Ze houden zich aan de Olympische gedachte: 'deelnemen is belangrijker dan winnen'. Het is voor hen een hele prestatie om een bronzen medaille mee naar huis te kunnen nemen. Dit jaar is dit gelukt voor Brendan Saux.

Overzicht van de resultaten IBO 2015

Plaats	Voornaam – Naam	Land	Medaille
1	Jinhyun Seok	Zuid Korea	Goud
26	Maria Patricia Inggriani	Indonesië	Goud
27	Guy Cheng	Verenigd Koninkrijk	Zilver
74	Hasmik Avagyan	Armenië	Zilver
75	Vaidehi Rakholia	Indonesië	Brons
144	Brendan Saux	België	Brons
147	Maris Sala	Estland	Merit
170	Sine Aaroe Juh	Denemarken	Merit
175	Arne Devriese	België	
207	Caroline Leclercq	België	
211	Florence Labye	België	
239	Vashurin Pillay	Zuid-Afrika	

Moeilijke toetsen

De theoretische toets bestond uit honderd vragen. Iedere vraag was opgebouwd volgens hetzelfde stramien: inleidende gegevens, data onder de vorm van tabellen en grafieken, waarna vier stellingen moesten beoordeeld worden met juist of onjuist. Per sessie van 50 vragen was drie uur tijd voorzien. Men kreeg dus niet eens vier minuten per vraag om de stellingen te beoordelen. De gehele test werd digitaal afgenomen met behulp van tablets, wat interessant studiemateriaal voor didactisch onderzoek oplevert.

Dissectie van een kabeljauw, foto's en microscopische preparaten maken van anatomische onderdelen van planten, de reactiesnelheid van een enzym bepalen in aan- en afwezigheid van een enzymremmer, het juiste restrictie-enzym bepalen om plasmiden van mutante *E. coli*-bacteriën te onderscheiden met behulp van de PCR-techniek (polymerasekettingreactie) zijn - in enkele woorden - de taken die de laureaten tijdens de praktijktoets voorgeschoteld kregen. Ieder practicum duurde slechts 90 min., een minimum om dergelijke opdracht te kunnen uitvoeren. De tijd of eerder het gebrek eraan was dan ook een discriminerende factor.

Niet alleen toetsen, maar ook cultuur en ontspanning

Tussen en na de toetsdagen werd er ook gezorgd voor wat ontspanning: de laureaten onderzochten de Deense natuur in het Ecolarium en het Vejle natuurreservaat en uiteraard mocht een bezoekje aan Legoland niet ontbreken. Een bezoek aan Århus en het Moesgaard museum stonden ook op het programma. De Deense organisatoren vervingen ook het dagelijkse gedrukte IBO-news door korte filmpjes die men via YouTube kan bekijken.

Met dank aan ...

Dat we aan dit onvergetelijke internationale evenement konden deelnemen, hebben we te danken enerzijds aan de financiële steun van de Vlaamse overheid en van onze sponsors en anderzijds aan de belangeloze inzet van de leerkrachten biologie die hun leerlingen jaar na jaar motiveren om zich voor deze olympiade in te zetten.



Het Belgische laureatenteam na de openingsceremonie van de Internationale Biologie Olympiade 2015 in Århus, Denemarken. Van links naar rechts: Brendan Saux (bronzen medaille), Caroline Leclercq, Florence Labye en Arne Devriese.

Op de website www.ibo2015.org (Engelstalig) en op de webstek van de Vlaamse Olympiades natuurwetenschappen (<http://www.vonw.be/biologie>) vindt u meer informatie.

Contact: Hugo Vandendries, Coördinator Internationale Biologie Olympiade (Vlaamse Gemeenschap),
e-mail: vandendries.hugo@skynet.be

Marleen Van Strydonck, ondervoorzitter Vereniging Leraren Biologie
e-mail: marleen.vanstrydonck@skynet.be